

Projev k převzetí Ceny 1. června od města Plzeň

Ladislav Hejdánek

♦ projev, česky, vznik: 31. 5. 2017 ♦ poznámka: Napsáno v Písku. Hejdánek se pro nemoc převzetí osobně neúčastnil, cenu za něj v Plzni převzala Hejdánková dcera Martina Kutíšová.

♦ speech, Czech, origin: 31. 5. 2017

Vážený pane primátore, vážení páni a paní radní, vážení přítomní!

Nejprve bych Vám chtěl vyjádřit svůj dík za vyznamenání Cenou prvního zvonění. Je to nepochybně chvályhodné si připomínat události minulé a zejména pamětihodné činy předků. A stejně tak je chvályhodné vyznamenat čas od času některé ze současníků při takovém vzpomínání. Je to pro mne velká čest, že jste letos vybrali právě mne. Děkuji Vám! A zároveň prosím, abyste omluvili, že jsem se nemohl osobně dostavit – jsem ve svém věku už málo pohyblivý. Prosím však, abyste laskavě a s porozuměním vyslechli, co se mi právě jaksi vnucuje do mysli.

Žijeme v náročné a dokonce nebezpečné době. Získali jsme znovu poměrně slušné místo v Evropě, ale přispěli jsme k tomu jen velmi malým dílem. Došlo k tomu až po vyčerpávajících bojích za druhé světové války, a ještě jsme museli přečkat válku studenou a po ní otřes a částečný rozpad sovětského impéria. Pokusili jsme obnovit předválečný stav našeho státu, ale ukázalo se to jako nemožné, a tak jsme se rozdělili na státy dva. Nebyla to pouhá výjimka, v Evropě došlo k rozdělení řady dalších států, ovšem také naopak k sblížení a dokonce sjednocení, třeba v případě Německa. Jako Evropané jsme se pokusili o sblížení celoevropské, ale moc se to nedařilo a nedaří, i když bychom mohli také uvést řadu pozitivních výsledků. Kazí to ovšem v poslední době některé země na východě a na jihu Evropy, ale v problémech a v náznacích krize se ocitá celá Evropa. Nevíme, kam až povede odtržení Britů, a nejnověji se zdají měnit svůj vztah k Evropě i Spojené státy. Hrozící vlny nacionalismů a populismů zatím v Evropě nepřevládly, ale nepřestaly nadále hrozit. A do toho všeho se na nás stále valí vlny imigrantů ze zemí, které jsou na tom ještě nesrovnatelně hůř. Až na výjimky nejsou Evropané nakloněni je přijímat jako hosty, a to navzdory tomu, že se v mnoha případech sami dostali do Evropy (nebo jen do jiné země) odjinud, a to nejen velmi dávno, ale často i nedávno. A k dovršení všeho se nejen Evropa, ale celý vzdělanější, kulturnější svět musí připravovat na nové světové šílenství islamistů, které jaksi nepozorovaně vyrostlo z antisemitských a nacisticko-fašistických kořenů. Evropa je v krizi. A je to vlastně celý svět, který je v krizi. Jsme to my všichni, kdo je v krizi. Jsme si toho dost vědomi? Jsme si toho dost vědomi, když se teď připravujeme na dvojí volby, které čekají pouze nás a které ovlivníme jen u nás?

Drazí přátelé, činy našich předků, které si připomínáme, mohou – a mají – být oslavovány, i když v minulosti bezprostředně a přímo nepřispěly k řešení obtížných situací a problémů. Promiňte mi, že připomínám, jak teď a v blízké budoucnosti se musíme pokoušet čelit svým akutním problémům nejen místním, ale celosvětovým. Nemylme se: to nejsou a nebudou jen problémy těch druhých, ale budou to problémy naše! Být Evropanem znamená podílet se na odpovědnosti Evropy a Evropanů za celý svět! Vždyť být opravdovým Evropanem značí podílet se na cestě Evropy za „tím pravým“! A prvním předpokladem našeho podílnictví je kritický pohled nejen na Evropu, ale na celý svět, a to ovšem znamená i na sebe.

Děkuji Vám.

V Písku, 31. 5. 2017